

HARMONIÆ MACROCOSMICÆ

34

Archidoxa
Paracelsi.

Remedia
Paracelsi.

Morbosol-
lunt, vitam
non proro-
gant.

Rixa inter
Medicos.

Medica-
mentorum
potestas
naturalis.

extractiones ejusmodi materiæ tractandæ & mundandæ sunt. Sufficit hic indicasse, & aperuisse potissimas claves, quibus Alchymiz penetralia reſerata artis filiis apertius patere poſſunt, ita ut jam Archidoxorum reliquorumque ſcriptorum *Paracelsi* ac cæterorum Philoſophorum, ipſiſque *Helmontii* ſenſum facilius cape- re & aſſequi valeant. Magnifica, & maximi mo- menti ſunt remedia illa *Paracelsica*, quæ *Hel- montius* ſub Arcanorum *Paracelsicorum* titulo recenſet: ut *Tinctura Lili* ab *Electro minerali* immaturo in vinum vitæ redacta: cujus una pars eſt metallus primus, altera verè membrorum eſſentia: *Mercurius vitæ* ſibi proles integri, non vero ille apud *Pharmacopolas* venalis: *Tinctura Lili* etiam *Antimonialis*: *Mercurius Diaphoreticus* melle dulcior, & ad ignem fixus *Solis* horiſontis omnes proprietates habens; *Liquor Alkaheſt* his eminentior, immortalis, immuta- bilis aqua ſolvens, & *Sal Circulatus*, qui redu- cit omne corpus tangibile in liquorem ſui con- creti, ſeu in primam ſui materiam, ſervata ſe- minum poteſtate: De hoc ajunt *Chymici*; *Vul- gus* cremat per ignem, nos per aquam: *Elemen- tum ignis* eſt *eupro*, ſeu *ſulphur anodynum* *Vitrioli* & *Sulphuris Vulgaris*. *Elementum* ſeu *Lac perlarum*: *Coralatus*, ſeu *Mercurius pur- gans* &c. quæ omnia morbos quidem proſti- gant, & tollunt, ſed longiorem vitam, aut vitæ procraftinationem fruſtra pollicentur, quod ta- men ipſorum elogia prolixa & hyperbolica ſpondere ſolent. Citò, tutò, & jucundè ipſa morbis mederi conſtat, ſed quod ipſam vitæ ra- dicem attingant, conſerment, conſervent, at- que ita in plures annos producant, non video. Hinc in contemptum tantæ pollicitationes ea rapuerunt apud *Galenicos*, qui tantos effectus ab ipſis authoribus fruſtra expectari cernentes, eorum ſuggillandorum anſam arripuerunt. Rixa quoque nata inter *Medicæ artis* cives, quam mutuo præjudicio, & mutuis contumeliarum digladiationibus utramque partem committren- tem jure quivis ſapiens deteſtatur. Rationalis *Medicinæ* ex experimentis per empiriam longo temporis progreſſu ortæ placita non penitus ab- jicienda eſſe ſtatuo, cum illa ipſa medendi Me- thodus innitatur poteſtati medicamentorum *Naturali*, & *Specificæ*, quæ à Creatore unicui- que *Simplici* indita eſt, ut illam naturâ ſuâ poſſi- deat, & in morbis depellendis exerat. Hinc magna notitia prædixit fateor, & feliciffimum de prædico, qui nudis, ac crudis herbis morbos cito, tutò, ac promptè proſternere novit, cum antiquâ illâ, & etiam in *Sacris* commendatâ me- dicandi ratione utatur. Sunt enim non pauca, ſed plurima ſimplicia, quæ ſpecificâ ſua virtute ad tollendos certos morbos, à Creatore deſti- nata, in iis auferendis ſæpè vires ſuas feliciffi- mè exercent, ſive in ipſum corpus ingerantur, ſive etiam exterius applicentur, ſive tantum- modo appenſa multoties formæ ſuæ ſpecificæ proprietates & vires expandant, dum palpi- tationes cordis maximas, hæmorrhoidum dolo- res horrendos, ſanguinis profluvia, febres va-

rias, epilepſias, uteri ſtrangulationes, ac plu- res alias infirmitates non modo ſedant, verum etiam penitus à corpore amoliuntur. Sed quod cuncta illa medicamenta, quæ nobis experien- tiam, ac empiriam ſolam ſubminiſtraſſe faten- dum eſt, ratiocinationibus, & harolationibus *Galenicis* ſubjecta ſint, mihi profeſſo nequa- quam perſuadere poſſum: Multò minus placeat tanta tot medicamentorum confuſio, & conge- ries incredibilis, quæ profeſſo plus mali quàm boni afferat, tantum abeſt, ut ægris ſolacium ali- quod afferre queat. Ideò neceſſitas poſtulat, ut hæc medendi methodo uſurus ſimplicium perfectam cognitionem habeat, & ſpecificas ipſorum virtutes exactè notas probè applicare ſciat, ac in eorum commixtione ſummo ſtudio in id incumbat, ut omnibus rectè coordinatis confuſionem inordinatam & noxiam vitet, cun- ctæque ſic jungat, quò morbum probe cogni- tum medicamentis etiam notis & appoſitis de- bellare poſſit. Quandoquidem verò pauci tales inveniuntur, ac potior *Medicorum* pars in *Ma- giſtri* verba jurare aſſueta antecedentem hallu- cinantium gregem ſequitur, omnino ſit, ut ob- raros ægros priſtinæ ſanitati reſtitutos dignita- tis, & exiſtimationis ſuæ jacturam faciant, & ar- tem ipſam proſtitutam in hominum odium ad- ducant. Quantum ad *Hermeticeam Medicinam*, ut hodiè vocatur, attinet, eam à duplici homi- num genere exerceri videmus: Quidam vulga- ribus Medicamentis *Chymicis* utuntur, ac licet arcanorum illorum imperitiſſimi ſint, in *Chy- micorum* Medicamentorum præparatione ta- men ſe verſatiſſimos eſſe arbitrantur. Sed horum hominum medicamentis ut plurimum crudis, ac venenis ſuis mineralibus non ritè orbat, nec ad eum, qui requiritur, puritatis gradum pro- motis, ut quis utatur, nequaquam conſultum vi- detur, cum plerumque illud ſummo cum peri- culo fiat, & haud rarò ægri vitæ jacturâ & di- ſpendio eadem in uſum admittant. Alii, qui ta- men pauci, imò pauciſſimi ſunt, arcanis illis *Arcana*. ſummis tot, ac tantorum morborum proſtigi- tioni & debellationi idoneis inſtructi, feliciter variis ægritudinibus obviam ire valent, parum de morbi genere ſoliciti, utpote qui remedia habent, quæ in ipſo corpore hoſtes ſuos, ubi- cunque etiam lateant, quærunt & proſternunt. Sed quod iidem hi ex effectis de ſuorum medi- camentorum efficaciâ & perfectione judicantes, ratiocinationibus ſuis, virum in iis latentium cauſas, & progreſſus exactè demonſtrare va- leant, maximum mihi dubium eſt. *Paracellus* in opere ſuo confuſo, & miris ac prolixis diſſerta- tionibus diſtento quandoque, aliquid dicere, & ſcopum attingere, ipſiſque *Galenicis* ratioci- nationibus ſolidiora & firmiora argumenta in medium producere videtur. *Helmontius* in ſua *Medicinâ Inauditâ* hunc paſſum carpit, & licet ei- dem multum lucis attulerit, ac *Medicæ arti* fir- mius fulcrum ſubjecerit, cujus beneficio, tem- poris progreſſu, ad altiorem gradum, majorem- que perfectionem promoveatur, in multis ta- men etiam impingit, ac in haud paucis æquè du- biis

Quid Medi-
co facia-
dum.

Hermetica
Medicina.
Medica-
menta chy-
mica vul-
garia.

Undique
optima col-
ligenda.

Paracellus.

Helmontius.

Paracellus.

P R Æ L O Q U I U M.

bis cum *Paracello* hæret. Utriusque tamen laudi & famæ hæc mea *παρρησία*, & liberiore judican- di aſu nihil omnino detractum volo, ut & aliis nominis magni Viris, qui omnes de *Medica arte* promovenda optimè meriti, meritis etiam lau- dum præconiis extollendi ſunt. Hoc tantum doleo, tantorum Virorum unumquemque ſuis opinionibus adeo firmiter adhærere, ut mox aliorum placita penitus rejiciat, ipſasque per- ſonas magnis etiam verborum contumeliis affi- ciat, & maledictorum, ac calumniarum plu- ſtris oneret. Quantis contumeliis *Galenici* ſæ- culo ſuperiori affecerint *Paracellum*, neminem latet. His irritatus non ſolum arcana ſua obſcu- ritate denſiſſima texit, verum etiam par pari re- ferens totam *Galenicam* turbam aggreſſus eſt, erroresque & defectus *Scholæ Galenicæ* in pu- blicum produxit, imo totam funditus evertere conatus eſt. Lis hæc ad *Galenum* & *Paracellum* aſſe- clas & ſectatores devoluta quantas quaſo turbas dedit? quanta in foro literario jurgia, quantaf- que rixas excitavit? quantis, quibulve diſcor- diis utramque partem coſiſſit. *Helmontio* idem nuper uſu venit, qui ſui deſcendendi ocaſionem arripens adverſæ parti profeſſo multum nego- tii facieſſivit, & haud paucis *Medicam* artem proſtitentibus oculis aperuit. Si omnes, omiſſis ſuis rixis, & altercationibus operas ſuas pacifico animo contuliſſent, nullum ſane dubium eſt, quin *Medicam* artem ad maximam perfectionem provexiſſent, & miſeris ægris magnum ſolacium attuliſſent. *Hermetici* profeſſo circa artiſtici- lem medicaminum confectionem, & præparationem verſantes, & in ſimplicium virtutibus perficien- dis, & arte ad ſummam puritatem deducendis ſummo labore deſudantes *Chymicarum* operatio- num adjumento admiranda hæcenus præſtite- runt, ac talia medicamenta produxerunt, quæ in morbis illis, naturæ humanæ penetralibus arctius, & altius ſe inſinuantibus, & remediis à naturâ productis cedere neceſſis, primas tenent, & vulgaria medicamina longe ſuperant. Pru- denter itaque, ſapienterque faciunt ii, qui in nul- lius *Magiſtri* verba jurantes jurgia & lites illas, incomparabilem hæc ſcientiam commaculantes, foedantes, & proſtituentes cane pejor & angue fugiunt, ac id negotii ſolum dari ſibi credunt, ut omnibus iis, quæ ad *Medicinam* extollendam, & perficiendam faciunt, perſpicaci mentis acie probè perſpectis & cognitis, citum, tutum, ac jucundum auxilium, ſolaciumque miſerorum ægrorum, qui litibus & jurgiis curari & ſanari nequeunt, turbæ præſtent, nullâ habitâ ratione aut *Galenicorum*, aut *Hermeticorum*, ex quo- rum ſcriptis ea petenda, quæ ægrorum valetudi- ni amiſſæ recuperandæ maximè conveniunt, ſive jam eadem à *Galenicis* proſciſcantur, ſive ab *Hermeticis* doctoribus ſubminiſtrentur. Sed hæc hæcenus de medicamentis & operationibus *Chymicis* ocaſione ſalium ſuſus tractatis: ad ipſos Sales redeo, de quorum natura & proprie- tate *Paracellus*, *Sendivogius*, *Helmontius*, *Vigenerius* in tractatu de *Ignis & Sale*, *Dominus de Nuiſement* in ſuo de *Sale & Spiritu Mundi* libello, ac *Rudolphus Glaube-*

rus in ſuis ſcriptis hæcenus editis proli- agunt. Salium omnium primus. Sal communis aut vulgaris vel e- vel etiam ex fontibus excoctus, exciſus, aut ex campis effoſſus totum terrarum Orbem ad condi- eò neceſſarius eſt, ut eodem car- Eà de cauſa *Benignus* ille *Crea- nium cuncta maria, ipſumque C- machinam terreſtrem fluctibus bentem tantâ Salis copiâ replev- mortales nunquam laborare poſſi- quæ *Elementum* à putrefactione cum omnium rerum putredine proprium ſit. In igne crepat, & ſolvitur, igneque cruciatus fluit, dit in culina ad condiendos cibo- in *Medicina*, atque *Alchymiam* & utilitatis afferentem. Spiritu r- ejus corpus in igne fixum & cor- ejusque violentiam non extimeſ- do ſiccatus ex aëre humiditatem humiditate in liquidam ſubſtanti- ut *Magnetis* inſtar aërem attrah- tem in ſinum ſuum recondat, & tionem ſuppeditet, quæ ex aëre lem, ſive *Mundi Spiritum* eli- commoditatem ſuggerit, dum à *Spiritus* putrefaciendo & deſtill- variis laboribus *Chymicis* cor- Multoties enim *Sal ſiccatus*, & per iſtius *Spiritus* *Aſtralis* porti- ditare aëria imbibit, totieſque cis vexatus eundem reddit. Ac- fixum ſit, ut igni cedere neceſ- men operatione eò ſe deduci penitus volatile evadens in *Sal- putum* abeat, & incenſus, u- ſtammam reddat, & totus c- Communi ſuccedit *Salpetra* humano generi pernicioſiſſimum & *Carbonibus* junctus pulve- rit, & inſinitam hominum m- *Jucis* uſurâ privavit. Naſcitur- te conſcitur: Ille aut in terra- terorum more effoditur, vel in ſtiriarum inſtar, concreſcit, terram deſtillat, & deſluit: U- ra effoſſus, quàm in ſpeluncis r- phronitrum dicitur: Aut ext- vallibus, campis, lacubus, ali- cis ſe offert, & ex terra efflore- cis *Halniragha* nuncupatur. liorumque animalium ſtabulis- eorum excrementoſa urina in- convertitur, erui ſolet. Hi- trium eſt generum; Unum, ex *Nili* aquis nitroſis in nitrari- Alterum, quod ex *Nitro* foſſi- coquendo mutatur: Terti- robore, ſalice, aut aliis arbor- eruitur. *Salispetra* autem con- temque incredibilem, atque uſ- bis nemo ſatis expreſſerit. Om-*

(1) 2